

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

891.885

12-95

2003

5365

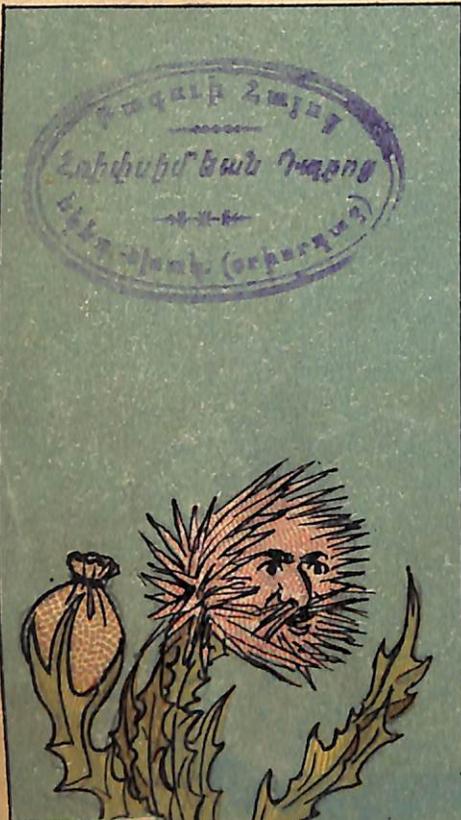
ԱՆԿԱԽՆ

ԿՓՃՓՌՓԿՓՆՆԵՐ

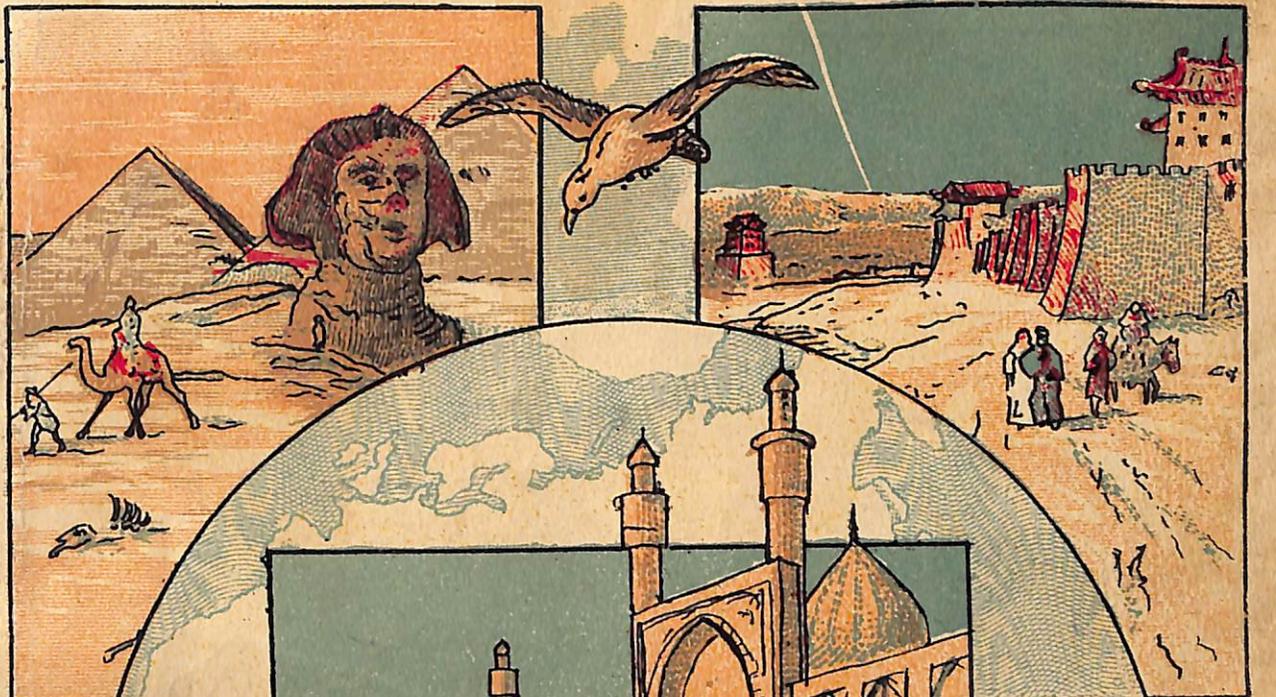

Հ ԳՈՒՄԱՆԱՆԵՐ

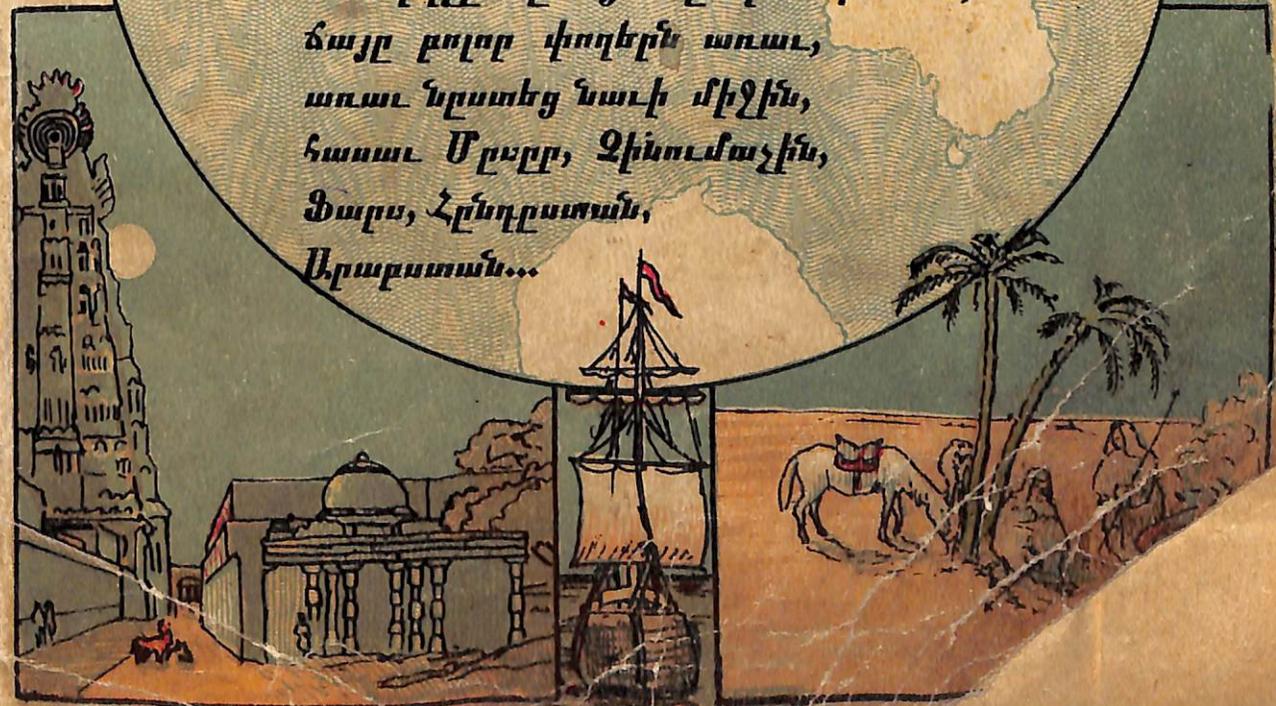
ԱՆԲԱՒՑ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ՆԵՐ:

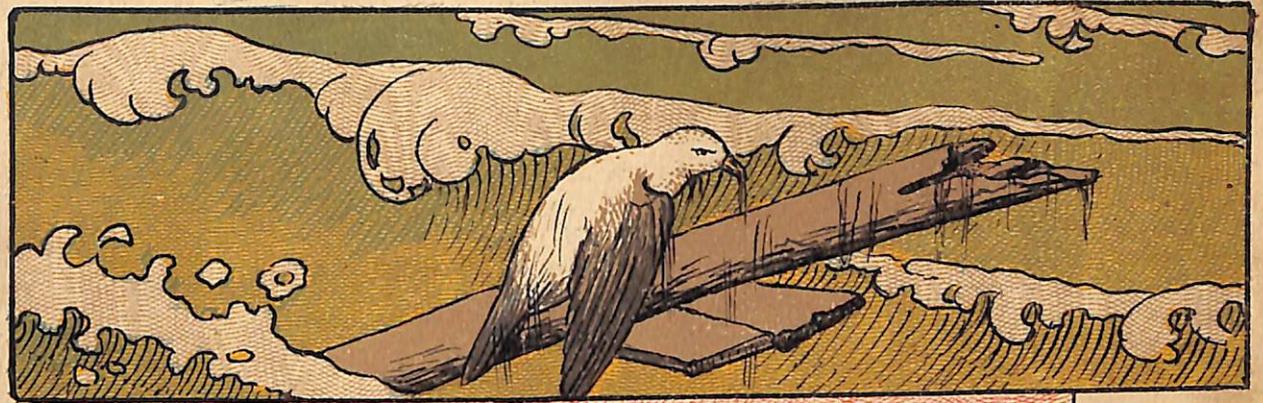
Մի օր Չրղջիկն ու Ճայն եկան
 թէ՛ եկ դառնանք վաճառական:
 Ասին ու խելք խելքի տրին,
 հաւան կացան, պայման դրին.
 բայց՝ արի տես... որ փող չունեն:
 Շատ միտք արին, թէ ինչ անեն,
 վերջը եկան Փրջի մօտը,
 ընկան նրրա ձեռն ու ոտը,
 ու մուրհակով,
 շահով կարգով,
 փող վեր առան շաւականին,
 ինչքան պէտք էր իրենց բանին:

Չիղջը մընաց, տընպան դառաւ,
 ճայը բոլոր փողերն առաւ,
 առաւ նրստեց նաւի միջին,
 հասաւ Մրբրը, Չինուժաչին,
 Փարս, Հընդրատան,
 Արարատան...

էլ թանկագին քիրմանի շար,
էլ մարգարիտ, գրմբուխտ ու լար,
հնդու խուրմա, փրատա, բադամ,
եւ... որ մէկի անունը տամ.
ինչ որ տեսաւ, աչքը սիրեց,
առատ-առատ նաւը լցրեց.
նաւը լցրեց հազար բարով
ու ետ՝ եկած ճանապարհով
ուրախ-ուրախ տուն էր գալի:

Ճամփին ծովում սարսափելի
ալեկոծում, մրրիկ երաւ,
գարկեց, տարաւ ապրանք ու նաւ:
Միայն սովգաբեար ճայր էնօր
ազատեցաւ մերկ ու տրկյոր:
Ազատեցաւ— փառք իր Աստուծոն,
բայց ի՞նչ սրբտով խեղճը գայ տուն.
գոյ— ի՞նչ ասի պարտքատէրին,
մնց երևայ իր ընկերին...
Ընկերն էնտեղ՝ դուռը կարած,
աչքը ճամփին, վիզը ծրոած,
համբուժ է օրն օրի վրբայ
թէ՛ մեր ճայր երբ պիտի գայ...
Երկար նայեց,
ճամփէն պահեց,
շատ լաւ ու վատ երազ տեսաւ,
մինչև պարտքի օրը հասաւ
ու՛ մուրհակի թուղթը ձեռին,
Փուշը տրնկեց կրտեր ձէրի՛

— «Է՛յ, բարեկամ, ի՞նչ բանի էք
 էլ չէք ասում թէ պարտք ունե՞ք...
 Գործ բրունցիք, հորս ողորմի,
 ես տրւէք դէ փողըս հիմի:
 Թուղթ էք տրւել՝ վախտ իմացէք,
 ամօթ, արուռ, ան ունեցէք...
 Թարան հօ չի... մեղք եմ ես էլ...
 Ախպէր, էսպէս բան էք տեսել.
 ոսկի տայ մարդ իրեն ձեռով,
 չրկարենայ առնի դօռով...
 Սրանից ետոյ դէ արի դու
 ու ձեռ մեկնի աղքատ մարդու...»

Գորգոռում էր ողջ թառակում,
 հայհոյում էր, խայտառակում.
 ամեն մարդ էր ով որ լրսում,
 հէնց մի բերան էն էր ասում:

— «Ա՛յ ամօթ ձեզ, ՉրղՂիկ ու Ճայ.
 ի՞նչ լրսում.— վայ, վայ, վայ, վայ.
 րըզ վաճառական
 էսակ խայտառակ բան...
 վայ, վայ,
 ճայ...»

էսպէս միշտ լրսելիս
 դուրս էր գալիս:
 իրեն մըտքում,
 ունում, թըրում.

— «Ա՛յ քու տունը քանդուի, աս
 այ դու դառնաս Գրրողի փայ.
 էս ի՞նչ բան էր, որ դու արիր,
 պուխս էս ի՞նչ փորձանք բերի:
 Ու խընդրում էր ամեն անգամ...»

— «Մի նեղանար, Փուշ բարեկա
 շատ ես կացեր,
 կաց մի քիչ էլ.
 Թուղթ ստացայ երէկ Ճայից,
 թէ դուրս եկայ Սրաբիայից.
 որտեղ որ է՝ շուտով կըգայ,
 դեռ մի բան էլ աւել կըտայ...»

— «Ես չեմ ուզում աւելն, ախա՛ն

շան էք գըրել.
 վախտ էք գըրել.
 ինչ գըրած ա, էն եմ ասում,
 ձեզնից աւել բան չեմ ուզում:
 — «Չէ, աղա Փուշ,
 թէ վաղ, թէ ուշ,
 Փողն իր կարգին, շահն իր կարգին,
 իսկ պատիւը... ես իմ հոգին...
 ես յոյս ունեմ... ասենք պարտ ենք...
 բայց չէ՞ ախար մենք էլ մարդ ենք...
 Չէ, քու արածն ով մոռանայ,
 իր Աստուածն էլ նա կուրանայ...»

Խեղճը էսպէս լեզու ածաւ,
 շատ յոյս տըլաւ, շատ խոստացաւ,
 շատ սուտ ասաւ պարտքատէրին,
 շատ ըսպասեց իր ընկերին.
 բայց ընկերը չըկան, չըկան:
 — «Էս ի՞նչ ցաւ էր, Աստուած վըկայ
 ինչ իմ բանն էր՝ մըտայ մէջը,
 որ խայտառակ լինեմ վերջը...
 ինչպէս պըրճնեմ ես կըրակից,
 էս անագին պարտքի տակից,
 էլ ի՞նչ ասեմ,
 հնց ըսպասեմ.
 նա երբ կը դայ, ինչ ինչնամ,
 որ ջուրն ընկնեմ... հեմ մօ

Շատ միտք արաւ,
 դէս դէն թրուաւ,
 ինչ որ ունէր տանը, հագին,
 ողջ հաւաքեց, տըւաւ պարտքին,
 ցիփ մերկացաւ,
 էլ չբարրծաւ
 Վերջը տեսաւ, որ ճար չեղաւ,
 թներ առաւ, ինքն էլ փախաւ,
 փախաւ, կորաւ, որ էլ էնպէս
 դատարի, սընանկ ու սևերես,
 ոչ պատահի պարտքատէրին,
 ոչ երևայ լոյս աշխարհին:

*որ կը կարդաս նաև արդի
 ու կը կարդաս նաև էջ 6*

Այնուհետև իր նամուսից,
 Չրդճիկը մերկ, փախած լուսից,
 ցերկ կնեիր դէս դէն թագչում,
 գիշերն է միշտ մըթնում թրուչում,
 որ չերևայ իր թայ-թուշին,
 ոչ պարտքատէր աղա-Փուշին:

Ճայն էլ ծովում,
ճրչում, ծրւում,
Ղուրն է մըտնում,
դուրս է պրրծնում,
թևին տալիս,
ման է գալիս,
թէ մի գուցէ բախտը բանի,
կորուսան էլ ետ ջրից հանի:

Իսկ Փուշն, արդէն յոյսը հատած,
ճանկ ու ատամ սուր պատդաստած,
կողքովն ով որ անց է կենում՝
քաշում է փէշն ու հարցընում
թէ չե՞ն տեսել մէկն ու մէկին,
էն լիրը ճային կամ ՉրղՂիկին.
ու էն օրից մինչև օրս էլ
մէկը մէկին դեռ չեն տեսեր

№ 2
ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ-
ՋՐԱՏԱՐԱԿ ԻՇԽ.Մ.Մ.ԹՈՒՐԱՆԵԱՆԻ.
ԳՐԵՆ 4
35
ԿՈՊԵԿ.

2839

0007196

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0007196

